

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, January - 2023**ECONOMICS (Compulsory)****DSE-E198 : International Economics - II (Special Paper - XIV)****Sub. Code: 75833/80133****Day and Date : Thursday, 05 - 01 - 2023****Total Marks : 40****Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.**

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Neat diagram should be drawn where is necessary.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following Sentences by choosing correct alternative. [5]

- a) IN Exports of India _____ region has the largest share.
i) Asia	ii) Europe
iii) Africa	iv) America
- b) Balance of trade represents that the value of export and import of _____ goods.
i) Heavy	ii) Invisible
iii) Visible	iv) None of these
- c) The Tarapore Committee was constituted by the _____.
i) Government of India	ii) State Bank of India
iii) Reserve Bank of India	iv) None of above
- d) Foreign Capital leads to _____.
i) Inflation	ii) Deflation
iii) Economic depression	iv) None of these
- e) World Trade Organization was established in _____.
i) 1995	ii) 1996
iii) 1997	iv) 1998

P.T.O.

Q2) Write Short Notes. (Any Three)

- a) Balance of Payment
- b) Changing structure of India's Export.
- c) Need of Foreign Capital
- d) Exim Policy 2014-19
- e) World Bank

Q3) Write detail answer on the followings (Any Two)**[20]**

- a) Explain the remedies of disequilibrium in Balance of Payment
- b) Explain the functions of International Monetary Fund.
- c) Explain the Foreign Trade in India since 1991.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) आवश्यक तेथे नीटनेटकी आकृती काढावी.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा :**[5]**

- अ) भारतातील निर्यातीत प्रदेशाचा सर्वात मोठा वाटा आहे.
i) आशिया	ii) युरोप
iii) आफ्रिका	iv) अमेरिका
- ब) व्यापारतोलात वस्तूच्या आयात-निर्यात मूल्य दर्शविलेले असते.
i) अवजड	ii) अदृश्य
iii) दृश्य	iv) यापैकी नाही

- क) तारापोर समितीची स्थापना मार्फत केली.
i) भारत सरकार	ii) स्टेट बँक ऑफ इंडिया
iii) भारतीय रिझर्व्ह बँक	iv) यापैकी नाही
- ड) विदेशी भांडवलामुळे होते.
i) भाववाद	ii) भावघट
iii) आर्थिक मंदी	iv) यापैकी नाही
- इ) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना मध्ये झाली.
i) 1995	ii) 1996
iii) 1997	iv) 1998

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) व्यवहारतोल
 ब) भारताच्या निर्यातीच्या रचनेतील बदल
 क) परकीय भांडवलाची गरज
 ड) आयात-निर्यात धोरण 2014-19
 इ) जागतिक बँक

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) व्यवहारतोलातील असमतोल दुरूस्त करण्याचे उपाय.
 ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्ये स्पष्ट करा.
 क) 1991 पासून भारतातील परकीय व्यापार स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, January - 2023

ECONOMICS

DSE-E196 : Principles of Micro Economics - II (Special Paper-XII)

Sub. Code : 75831/80131

Day and Date : Tuesday, 3 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagram should be drawn where it is necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing the correct alternatives given below. [5]

- a) _____ is an ideal type of market.
 - i) Monopoly
 - ii) Monopoly competition
 - iii) Perfect competition
 - iv) Oligopoly
- b) In perfect competitive market average revenue and marginal revenue are _____.
 - i) More and Less
 - ii) Unequal
 - iii) Equal
 - iv) None of these
- c) Selling cost is important for increase the _____ of commodity.
 - i) Price
 - ii) Demand
 - iii) Quality
 - iv) None of these
- d) In the process of short-term equilibrium under the perfect competition, the marginal cost curve intersects to the marginal revenue curve from _____.
 - i) Top to bottom
 - ii) Left to right
 - iii) Bottom to top
 - iv) None of these
- e) _____ formulated the uncertainty bearing theory of profit.
 - i) Prof knight
 - ii) Schumpeter
 - iii) Prof. Halley
 - iv) None of these

P.T.O.

Q2) Write short note on any three of the following :

[15]

- Features of monopoly competition
- Oligopoly
- Product differentiation
- Excess capacity
- Modern theory of rent

Q3) Write detail answers (any two)

[20]

- Explain the Long period equilibrium of the firm and industry under perfect competition.
- Explain the Marginal Productivity Theory of Distribution.
- Explain the 'Liquidity preference theory of interest' by Keynes.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - आवश्यक तेथे नीटनेटके आकृती काढावी.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खाली दिलेले योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पूर्ण करा.

[5]

- अ) हा बाजाराचा आदर्श प्रकार आहे.
i) मत्तेदारी	ii) मत्तेदारी स्पर्धा
iii) पूर्ण स्पर्धा	iv) अल्पाधिकारी
- ब) पूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्ती असते.
i) अधिक व कमी	ii) असमान
iii) समान	iv) यापैकी नाही
- क) वस्तूची वाढवण्यासाठी विक्री खर्च महत्त्वाचा आहे.
i) किंमत	ii) मागणी
iii) गुणवत्ता	iv) यापैकी काहीही नाही

ड) पूर्ण स्पर्धेच्या अंतर्गत अल्प-मुदतीच्या समतोलाच्या प्रक्रियेत, सीमांत खर्च वक्र पासून सीमांत प्राप्ती वक्रला छेदतो.

i) वरून खाली	ii) डावीकडून उजवीकडे
iii) खालून वर	iv) यापैकी नाही

इ) नफ्याच्या अनिश्चिततेचा सिद्धांत तयार केला.

i) प्रो. नाइट	ii) शम्पिटर
iii) प्रो. हॅले	iv) यापैकी काहीही नाही

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही तीन लघु टिपा लिहा.

[15]

- मत्तेदारी स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
- अल्पजनाधिकार
- उत्पादन भिन्नता
- अतिरिक्त क्षमता
- खंडाचा आधुनिक सिद्धांत

प्र.3) सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

[20]

- पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगसंस्था आणि उद्योगाचे दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा.
- विभाजनाचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत स्पष्ट करा.
- केन्सचा व्याजाचा रोखता प्राधान्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, January - 2023

ECONOMICS

DSE-E199 : Research Methodology in Economics - II

(Special Paper - XV)

Sub. Code : 75834/80134

Day and Date : Saturday, 07 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw beautiful diagram wherever necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative: [5]

- a) _____ affects on the size of sampling.
 - i) Classification
 - ii) Tabulation
 - iii) Data Collection
 - iv) Graphs
- b) Shortening the content means _____.
 - i) Classification
 - ii) Tabulation
 - iii) Symbolization
 - iv) All the above
- c) In which the value of the facts does not change is called _____.
 - i) Variable
 - ii) Constant variable
 - iii) Excluding variable
 - iv) Inclusive variable
- d) The _____ of a Circle is proportional to the value of factors.
 - i) Area
 - ii) Radius
 - iii) Square root
 - iv) Shape
- e) Two variables change in the same direction, it is called _____.
 - i) Positive
 - ii) Numerical
 - iii) Qualitative
 - iv) Negative

P.T.O.

Q2) Write a short notes (any three):

- Median.
- Types of Correlation.
- Features of Good Report Writing.
- What is Sampling?
- Find the standard deviation using the following statistics 54, 62, 63, 65, 68, 71, 73, 78, 82, 84

Q3) Write in detail answer of following questions (any two):

[20]

- Merits and demerits of Sampling.
- Objectives of Report writing.
- Types of Tabulation.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण लिहा.

[5]

- अ) नमुन्याच्या आकारमानावर साधनांचा प्रभाव पडतो.
i) वर्गीकरण	ii) सारणीकरण
iii) तथ्यसंकलन	iv) आलेख
- ब) सामग्रीला लघुरूप देणे म्हणजे होय.
i) वर्गीकरण	ii) सारणीकरण
iii) सांकेतिकरण	iv) वरील सर्व

- क) ज्यात तथ्यांचे मूल्य बदलत नाही त्यांना म्हणतात.
 i) चल ii) स्थिरपद
 iii) अपवर्जक पद iv) समावेशक पद
- ड) वर्तुळाचे घटकांच्या किंमतीच्या प्रमाणात असते.
 i) क्षेत्रफळ ii) त्रिज्या
 iii) वर्गमूळ iv) आकार
- इ) दोन चले एकाच दिशेने बदलतात त्यास सहसंबंध म्हणतात.
 i) धनात्मक ii) संख्यात्मक
 iii) गुणात्मक iv) ऋणात्मक

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

- अ) मध्यमा
 ब) सहसंबंधाचे प्रकार
 क) आदर्श संशोधन अहवालांची लक्षणे
 ड) नमुना निवड म्हणजे काय?
 इ) खालील आकडेवाडीचा वापर करून प्रमाण विचलन काढा. 54, 62, 63, 65, 68, 71, 73, 78, 82, 84

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) नमुना निवडीचे गुण आणि दोष सांगा.
 ब) अहवाल लेखनाचे उद्देश सांगा.
 क) सारणीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

**B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination,
January - 2023**

ECONOMICS (Special Paper - XIII) (DSE-E197)

Economics of Planning - II

Sub. Code : 75832/80132

Day and Date : Wednesday, 04-01-2023

Total Marks : 40

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw beautiful diagram where necessary.

Q1) Choose the correct option and complete the following statements : [5]

- i) In motivated planning, bank's monetary policy plays an important role.

A) Merchant	B) Rural
C) Central	D) Cooperative
- ii) _____ has an important place in democratic planning.

A) Individual freedom	B) Decentralization of power
C) Forced	D) Monopoly
- iii) The 2nd five year plan of India was based on the Model of _____.

A) Mahalnobis	B) HarrodDomar Model
C) Bombay plan	D) None of these
- iv) Which of the following is not matched correctly about NitiAayog.

A) NitiAayog head office: Delhi
B) Prime Minister: Chairman
C) Parent agency: Government of India
D) NitiAayogreplaced : National Development Council
- v) Input output analysis is used in large quantities in _____ developed countries.

A) Agriculture	B) Trade
C) Technology	D) Industrial

P.T.O.

Q2) Write a short Notes (Any Three) :

[15]

- Exchange analysis
- Labor-oriented production system
- Gandhi Yojana
- Planning and services
- NITI Aayog

Q3) Broad Questions (Any Two) :

[20]

- Analyze in detail the key terms of successful planning.
- Explain the role of National Development Council by explaining the structure and function of planning board.
- What is financial planning? Explain the pros and cons of planning.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुंदर आकृती काढा.

प्र.1) दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

[5]

- प्रेरितनियोजनात बँकेचेचलन पुरवठ्याचे धोरण महत्वाची भूमिका पार पाडते.

अ) व्यापारी	ब) ग्रामीण
क) मध्यवर्ती	ड) सहकारी
- लोकशाही नियोजनात महत्वाचे स्थान असते.

अ) व्यक्ती स्वातंत्र्याला	ब) सत्तेच्या विकेंद्रीकरणाला
क) सक्तीला	ड) मक्तेदारीला
- भारताची दुसरी पंच वार्षिक योजना कोणत्या प्रारुपावर आधारित होती?

अ) महालनोबीस	ब) हेराल्ड डोमर
क) मुंबई योजना	ड) वरील पैकी नाही

- iv) खालीलपैकी कोणते विधाननीती आयोगाबद्दल योग्यरीत्या जुळत नाही?
- अ) निती आयोगाचे मुख्यालय : दिल्ली
 ब) पंतप्रधान : अध्यक्ष
 क) मूळ एजन्सी : भारत सरकार
 ड) निती आयोगाने यांची जागा घेतली : राष्ट्रीय विकास परिषद
- v) आदान-प्रदानविश्लेषण मोठ्याप्रमाणात प्रगतदेशात वापरले जाते.
- अ) शेती
 ब) व्यापार
 क) तंत्रज्ञान
 ड) औद्योगिक

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) :

[15]

- अ) आदान प्रदान विश्लेषण
 ब) श्रम प्रधान उत्पादन तंत्र
 क) गांधी योजना
 ड) नियोजन आणि सेवा क्षेत्र
 इ) नीती आयोग

प्र.3) दिर्घोत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन) :

[20]

- अ) यशस्वी नियोजनाच्या प्रमुख अटींचे सविस्तर विश्लेषण करा.
 ब) नियोजन मंडळाची रचना व कार्य स्पष्ट करून राष्ट्रीय विकास परिषदेची भूमिका स्पष्ट करा.
 क) आर्थिक नियोजन म्हणजे काय ते सांगून नियोजनाच्या समर्थनार्थ व विरोधी मते? स्पष्ट करा.

